

om alle Statens Ansiggender og alle Statsstyrelsens Handlinger — ikke mindre i Folke-repræsentationen, end i Pressen og i Folkeforsamlingen, — som er Livsprincippet for enhver fri Forfatning, og ved hvis uhindrede Brug den oplyste offentlige Mening vil erholde en saadan Styrke, at den bliver den bedste Control med alle Statslivets officielle Organer", saa er det en saa veltalende og sand Beskrivelse af hvad Offentligheden har at sige, at det forekommer mig, at deri ligger en Besømmelse af hele Fællesforfatningen, idet Offentligheden ikke deri er udtalt som Princip. Det er muligt, at den kan blive indført, det er altsaa muligt, at Fællesforfatningen kan blive til en constitutionel Forfatning, men det forekommer mig ikke, at den er det.

En anden Betragtning, jeg gjorde gjældende, var de midlertidige Bestemmelser. Jeg gjorde opmærksom paa, at de skabe et Interregnum, en provisorisk Tilstand, som man ikke veed, naar skal ende. Regjeringen er sat istand til ved de midlertidige Bestemmelser at kunne opløse det først sammentrædende Rigsraad, fordi Valgloven staaer ved Magt; Ministeriet kan forkaste det Normalbudget, som det første Rigsraad har antaget ved 2den Behandling, fordi det har et foreløbigt Normalbudget, som vedbliver at staae ved Magt; Ministeriet kan give en Forretningsorden, kan altsaa forkaste den, som bliver vedtagen af Rigsraadet. Nu er der vel i saa Henseende blevet meddeelt en mærkelig Oplysning fra Ministeriets Side, idet det med Hensyn til det Punkt, man maa ansee for et af de vigtigste, maaskee det vigtigste i Forretningsordenen, nemlig Indførelsen af Ostracisme, har erklæret, at det ikke derom vil optage nogen Bestemmelse i den Forretningsorden, som agtes udgivet; men det vil dog sees, at dette er en Fortolkning, som aldeles ikke ligger i Ordene; det er en Indskrænkning, Ministeriet selv har underkastet sig, og naar der er Tale om en Forfatning og om at gennemføre den, forekommer det mig dog, at det ikke er tilstrækkeligt at tage Hensyn til, at Ministeriet vil benytte den paa en anden Måde, end den, der ligger i selve Ordene.

Jeg tvivler aldeles ikke om, at det ærede Ministerium vil, naar det falder i dets Lod at gennemføre Fællesforfatningen ved Hjælp af det først sammentrædende Rigsraad, opfylde de Løfter og handle efter de Ansæelser, det har udtalt; men dette forekommer mig ikke at være en tilstrækkelig Betyggelse med Hensyn til selve Forfatningen.

Jeg har ogsaa henledet Opmærksomheden paa, at det kongelige Veto ikke var ordnet paa en henstigtsmæssig Måde. Derom yttrede den ærede Ordfører sig ganske kort, idet han antog, at denne Bestemmelse ikke var af syn-derlig Betydning, efterat han først havde udhøvet, at det, jeg havde yttret om Vetoet ved Sagernes 1ste og 3die Behandling i Rigsraadet, var Noget, som allerede gjaldt med Hensyn til Rigsdagen. Ja, det er meget rigtigt. Jeg har heller ikke derfra hentet noget Argument, men jeg troer, det var nødvendigt for at vise, hvorledes Stillingen var, at gøre opmærksom paa, at der var 2 Stadier, paa hvilke det kongelige Veto kunde udøves, førend det kom til det tredje. Men det forekommer mig, at det Exempel, den ærede Ordfører anførte om, at Vetoet var blevet betragtet som udøvet ved en tidligere Leilighed med Hensyn til den danske Rigsdag, egentlig ikke besvarede det Spørgsmaal, som jeg havde fremsat. Spørgsmaalet var der, om Vetoet var anvendt eller ikke, og jeg formoder, at man gik ud fra den Forudsætning, at Ministeriet maatte have forelagt Sagen for Hans Majestæt, og at som Folge deraf denne Lov ikke tidligere var fremkommen, fordi Hans Majestæt havde benyttet sit Veto ifølge sit daværende Ministeriums Raad. Men det var just deri, at jeg savnede Betyggelsen, at Vetoet efter Fællesforfatningen skal kunne udøves imod Ministeriets Raad, uden at nogen Minister paatager sig Ansvar for dette Veto.

Jeg troer, at det vil heraf sees, at, naar jeg ikke har kunnet komme til den Ansæelse, at Ministeriets Opgave er løst, maa ogsaa deraf følge, at jeg ikke kan give mit Ja til Fællesforfatningen.